

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора ХДУ

професор. Н.А. Тюхтенко

28.09.2019 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ

Факультет фізичного виховання та спорту
Кафедра олімпійського та професійного спорту
медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту
теорії та методики фізичного виховання
Галузь знань 01 Освіта
Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Освітня програма Фізична культура і спорт
Курс I-IV
Ступінь вищої освіти Бакалавр
Форма навчання денна

Херсон 2019 р.

Програма розроблена:

1. Стрикаленком Є.А., завідувачем кафедри олімпійського та професійного спорту, кандидатом наук з фізичного виховання та спорту, доцентом кафедри олімпійського та професійного спорту.

2. Кольцовою О.С., кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри теорії та методики фізичного виховання

Програма розроблена на основі:

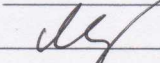
1. Сергієнко Л.П. **Програма для студентів спеціальності «Олімпійський та професійний спорт»**, схваленою навчально-методичною комісією національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова (Протокол №14 від 24.10.2002)

2. Семеняко Я.А., Горбунова О.В. **Рабочая учебная программа по производственной практике в детско-юношеских спортивных школах.** Одобрено методической комиссией института физической культуры и спорта Дальневосточного государственного университета. – 2009. – 18 с.

Затверджена на засіданні кафедри олімпійського та професійного спорту
Протокол № 9-а від 22 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри доц. Є.А. Стрикаленко

Затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання
Протокол № ____ від ____ 2019 р.

Завідувач кафедри доц. І.В. Маляренко

Затверджена на засіданні кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту

Протокол № ____ від ____ 2019 р.

Завідувач кафедри доц. С.С. Возний

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 7 від 27 серпня 2019 р.

Голова ради

 доц. Р.І. Андрєєва

ВСТУП

Однією з форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, що максимально сприяє розвитку студента як особистості та майбутнього фахівця, є практична підготовка до професійної діяльності, оскільки спільно з теоретичною створюється підґрунтя для дійсно професійної освіти.

Вивчення професійно-орієнтованих дисциплін завершується практиками (навчальна, виробнича (тренерська)). Кожна з програм практики має свою мету, завдання, зміст, структуру, методичні рекомендації щодо складання основних звітних документів організації роботи фахівця, тематики та методики виконання індивідуальних завдань, що мають науково-дослідницький характер, перелік літератури тощо.

Практики передбачають безперервність і послідовність їх проведення, формування у студентів необхідного і достатнього обсягу практичних знань і умінь.

Графік проведення практик:

1. Навчальна практика (з ігрових видів спорту) для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт проводиться на II курсі в четвертому семестрі. Тривалість практики – 2 тижня.

2. Навчальна практика (з організації спортивно-масової роботи) проходить на I курсі (скорочений термін) та III курсі протягом навчального року. Загальна тривалість практики – 10 днів. Отже, протягом навчального року кожен студент має прийняти участь в організації та проведенні 10 спортивно-масових заходів. Якщо студент приймає участь в організації та проведенні менш ніж 10 обов'язкових спортивно-масових заходів, він має змогу додатково провести заходи в терміни навчальної практики згідно графіку освітнього процесу на поточний навчальний рік.

3. Виробнича (тренерська) практика проводиться в 4 семестрі (2 курс (скорочений термін) та у 8 семестрі (4 курс). Тривалість практики - 6 тижнів.

4. Переддипломна практика проводиться протягом 2 тижнів у 4 семестрі (2 курс, (скорочений термін) та у 8 тижні (4 курс).

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

Головна **мета практик** – опанування студентами сучасних методів та форм організації роботи тренера з виду спорту, формування на основі отриманих знань навичок та вмінь, необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, виховання навички систематичного оновлення своїх знань та творчого використання їх у практичній діяльності.

Завдання усіх видів практик:

- сформуванню у студентів комплексне уявлення про структуру спортивно-масової роботи в спортивних організаціях, ДЮСШ, спортивних клубах, спортивних колективах навчальних закладів;
- вивчення Правил змагань з обраного виду спорту, діяльності та обов'язків суддів;
- навчання студентів передових методів організації і планування проведення змагань;
- поглиблення і систематизування знань з теорії та методики спорту, педагогіки, психології, фізіології, дидактики і методики виховної роботи, педагогічної майстерності і особистої гігієни;
- формування навичок і вміння спостерігати і аналізувати тренувально-педагогічний процес, спостерігати методи і методики спортивної діагностики;
- набуття навичок і вміння прогнозувати, планувати, аналізувати і коректувати в майбутньому власну тренувально-педагогічну діяльність;
- поглиблення і закріплення знань з педагогіки, психології спорту, загальної теорії підготовки спортсменів, основ теорії та методики спортивного тренування, теорії та методики обраного виду спорту, системи підготовки спортсменів;

- ознайомлення студентів з системою організації освітньо-виховної і тренувальної роботи ДЮСШ, із змістом та характером діяльності тренера-викладача, керівництвом та управлінням в сфері дитячо-юнацького спорту;

- формування навичок організації, планування, проведення навчально-тренувального процесу, здійснення контролю за ним та організації змагальної діяльності спортсменів;

- розвиток і вдосконалення професійних й особистісних якостей, творчих здібностей в конкретних умовах практичної діяльності тренера.

Протягом практики у студентів формуються наступні загальні та спеціальні (фахові, предметні) **компетентності**:

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність працювати в команді.
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.
7. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

Програмні результати навчання.

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;

- уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;

- оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи;
- використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості;
- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність; доцільно використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

II. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ)

Навчальна практика (з ігрових видів спорту) являє собою роботу студентів у ДЮСШ, спортивних клубах, загальноосвітніх навчальних закладах та ін.

У системі підготовки фахівця фізичної культури і спорту зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт значну роль мають знання, уміння та навички з організації та проведення заходів з ігрових видів спорту.

Основний зміст практики складається з організації та проведення навчально-тренувальних занять зі спортивних ігор (футбол, баскетбол, волейбол); вивчення фізкультурно-спортивних споруд (розмітки спортивних майданчиків тощо); організації та суддівства спортивних змагань.

Теоретичний і практичний матеріал зібраний під час практики може стати основою для виконання курсових робіт, написання наукових статей, доповідей на студентських науково-практичних конференціях.

Навчальну практику (з ігрових видів спорту) студенти спеціальності 017 Фізична культура і спорт проходять на II курсі в четвертому семестрі. Тривалість практики – 2 тижня.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Основна **мета** навчальної практики (з ігрових видів спорту) – ознайомлення студентів зі специфікою спортивних ігор, змістом та формами спортивно-масової роботи, формування інтересу до обраної спеціальності як сфери своєї майбутньої діяльності.

Програма практики спрямована на вирішення студентами-практикантами **завдань** фахової підготовки:

- закріплення теоретичних знань з ігрових видів спорту;
- вивчення правил змагань з обраного виду спорту, діяльності та обов'язків суддів;
- навчання студентів передових методів організації і планування проведення змагань.

Протягом практики у студентів формуються наступні загальні та спеціальні (фахові, предметні) **компетентності**:

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність працювати в команді.
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.
7. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

Програмні результати навчання.

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж;

систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;

- оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи;

- використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості;

- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність; доцільно використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час навчальної практики студенти зобов'язані більш глибоко оволодіти педагогічною майстерністю з обраної спеціальності, надбати знання та уміння організації та підготовки спортивних змагань. Також протягом практики удосконалюються навички суддівства з різних ігрових видів спорту.

Тематичний план навчальної практики (з ігрових видів спорту)

№	Теми практичних занять	Місце проведення	Кількість днів
1	Підготовка місць до занять спортивними іграми (ремонт спортивних споруд, обладнання та інвентарю).	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1
2	Спостереження за проведенням заняття ігрової спрямованості (аналіз усний, письмовий)	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1
3.	Проведення окремих частин занять зі спортивних ігор, організація змагань з різних видів спорту.	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1
4	Ознайомлення зі звітною та обліковою документацією змагань з ігрових видів спорту (положення про змагання, протоколи змагань, технічні звіти та ін.)	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1
5.	Ознайомлення з документами планування (календарний план, конспекти занять). Вивчення офіційних розмірів майданчика, інвентарю та обладнання для гри в баскетбол та стритболу	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1
6.	Підготовка положення про змагання з баскетболу та стритболу Аналіз нормативних вимог до ведення протоколів з ігрових видів спорту Розгляд основних принципів розподілу зайнятих місць в різних видах спортивних іграх	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1

7.	Вивчення офіційних розмірів майданчика, інвентаря та обладнання для гри в волейбол Проведення змагань з волейболу та паркового волейболу Оформлення звітної документації зі змагань з волейболу та паркового волейболу Складання положення про змагання з гандбол	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1
8.	Вивчення офіційних розмірів майданчика, інвентарю та обладнання для гри в гандбол Проведення змагань з гандболу Оформлення звітної документації зі змагань з гандболу Складання положення про змагання з футболу та футзалу	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1
№	Теми практичних занять	Місце проведення	Кількість днів
9.	Вивчення офіційних розмірів майданчика, інвентаря та обладнання для гри в футбол (футзал) Проведення змагань з футболу та футзалу Оформлення звітної документації зі змагань футболу та футзалу	ХДУ Спортивна зала № 1, спортивний майданчик	1
10.	Оформлення звітної документації щодо проходження навчальної практики в ХДУ Оформлення фото звіту з навчальної практики з ігрових видів спорту	Аудиторії ФФВС	1

ВИДИ РОБІТ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Студенти на практиці виконують наступні види робіт:

- знайомляться з документацією роботи спортивної секції;
- вивчають організацію та проведення змагань з ігрових видів спорту;
- спостерігають за проведенням занять із спортивних ігор та самостійно проводять окремі частини заняття;
- спостерігають проведення спортивних змагань із спортивних ігор, з подальшим їх самостійним проведенням та участю у них;
- проводять письмовий та усний аналіз занять та змагань, які спостерігались.
- складають положення проведення змагань, звіт головного судді та супроводжуючу документацію;
- складають план – схеми ігрових майданчиків з баскетболу, волейболу, футзалу.
- складають плани конспекти тренувальних занять з волейболу, баскетболу та календарний план з обраного ігрового виду спорту;
- складають методичну розробку «використання допоміжного обладнання

в тренуваннях з ігрових видів спорту».

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Воробйов М.І. Практика в системі фізкультурної освіти / М.І. Воробйов, Т.Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2014. – 190 с.
2. Железняк Ю.Д. Волейбол / Ю.Д. Железняк, А.В. Ивойлов. - М.: Физкультура и спорт, 1991. – 236 с.
3. Поплавський Л.Ю. Баскетбол / Л. Ю. Поплавский. - К.: Олімпійська література, 2004. – 447 с.
4. Хромаєв З.М. Вправи баскетболіста / Хромаєв З.М., Мурзін Е.В., Обухов А.В., Защук С.Г. – К.: Друкарня ДУС, 2006. – 128 с.
5. Шиян Б.М. Теорія та методика фізичного виховання школярів / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 248с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Для більш повного опанування професійною діяльністю студентам необхідно ознайомитися із навчальними посібниками з баскетболу, футболу, волейболу, гандболу теорії та методики обраного виду спорту, методичними розробками щодо проведення спортивно-масової роботи, періодичною літературою, які є у розпорядженні викладачів даного навчального закладу, кафедри олімпійського та професійного спорту та методичному кабінету університету.

Під час проходження практики студенти виконують індивідуальні завдання, які сприяють надбанню знань, умінь і навичок в подальшій професійній діяльності.

Перелік індивідуальних завдань, які можуть бути рекомендовані до виконання:

- письмовий аналіз проведених занять зі спортивних ігор (баскетболу, волейболу, футболу);

- аналіз спостереження за проведенням спортивних змагань (з баскетболу, волейболу, футболу);
- структура тренування зі спортивних ігор (з баскетболу, волейболу, футболу);
- конспекти занять з баскетболу, волейболу, футболу;
- документація з організації та проведення спортивного змагання з баскетболу, волейболу або футболу;
- комплекси щодо проведення загальної та спеціальної розминки ігрової спрямованості;
- план-схеми (розмітка) спортивного майданчика (баскетбол, волейбол, футбол)
- розробка методичних рекомендацій, щодо покращення ефективності проведення занять ігрової спрямованості з дітьми різного віку з використанням допоміжного обладнання в ігрових видах спорту;
- складання календарного плану з ігрового виду спорту (волейбол, баскетбол, футбол).

Наведений перелік індивідуальних занять конкретизується груповим керівником з урахуванням інших отриманих завдань. Матеріали, отримані за наслідком проходження навчальної практики, в подальшому можуть бути використані для роботи в дитячо-юнацьких спортивних школах, загальноосвітніх закладах (секціях) та таборах відпочинку.

Зразки та вимоги до структури та змістовного оформлення документації з організації та проведення спортивного змагання

Підготовка до проведення змагань повинна починатись зі складання основного документу при проведенні змагань «Положенні про змагання». Автори «Положення» повинні чітко оцінювати власні можливості (наявність спортивної бази, місця мешкання та харчування учасників змагань, транспортні питання, суддівство та обслуговуючий персонал, кількість днів змагань та систему проведення, призи та заохочення призерів та переможців змагань, матеріальні

можливості, інформативно-статистичне забезпечення змагань та спонсорську допомогу, тощо.)

«Положення про змагання» є документом, на який орієнтуються учасники та офіційні особи не лише тільки в питаннях спортивного характеру але й матеріального забезпечення. «Положення» затверджується керівником організації, що проводить змагання і є основним документом про проведення змагань з певного виду спорту.

Складові положення про змагання

ЗАТВЕРДЖУЮ

ПОГОДЖУЮ

ПОЛОЖЕННЯ

(назва заходу)

1. Мета та завдання
2. Керівництво проведенням змагань
3. Дата та місце проведення змагань
4. Учасники змагань
5. Система проведення змагань і визначення переможців
6. Умови проведення змагань
7. Фінансування
8. Безпека та підготовка місць проведення змагань
9. Нагородження
10. Заявки

Ефективність, тривалість та об'єктивність визначення переможця змагань багато в чому залежить від системи проведення змагань. В спортивних іграх існують три основні системи: колова, олімпійська та змішана система проведення змагань. Кожна система має власні сильні та слабкі сторони, які залежать від умов проведення змагань.

Колова система

Результат змагань за даною системою проведення може визначитись лише тільки тоді, коли команда зіграє по одній грі з кожній. Сильною стороною за даною системою є те, що по завершенню змагань об'єктивно визначаються всі завойовані місця. Серед недоліків колової системи є тривалість проведення

змагань та необхідність проведення ігор, які не мають впливу на розподіл зайнятих місць, а також глядацького інтересу.

При складанні календарю ігор за коловою системою необхідно знати:

- кількість ігор розраховується за формулою $((a-1) \times a) : 2$, де «а» кількість команд, що приймають участь в змаганнях.
- кількість ігрових днів дорівнює кількості команд при непарній кількості та менше на «1» при парній кількості команд-учасниць

За ідентичною схемою складається календар змагань для будь-якої іншої кількості команд. Якщо кількість команд непарна, то команда яка повинна грати з неіснуючим суперником в цей день вільна від гри.

Система з вибуванням після однієї поразки.

Система з вибування після однієї поразки (олімпійська, кубкова) передбачає, що команда, яка програла гру вибуває зі змагань.

Перевагою даної системи проведення змагань є швидкість їх проведення. Недоліком даної системи є те, що об'єктивно визначається лише тільки переможець.

Кількість ігрових днів за системою вибування після однієї поразки визначається ступенем «n» в числі 2^n , рівному або перебільшеному числу учасників (наприклад, $2^4=16$. 4 – кількість днів для проведення змагань 9–16 команд-учасниць. Кількість ігор дорівнює кількості команд зменшену на одиницю.

Змішана система проведення змагань є поєднанням попередніх систем в спробі максимально використати сильні сторони кожної із систем та зменшити вплив недоліків. Варіантів використання даної системи доволі багато. Найбільш часто використовують систему де на початку змагань всі команди поділяються на групи де грають виключно по коловій системі проведення змагань. Перші та другі місця кожної з груп проходять в наступний раунд змагань де ігри проводяться до певної кількості перемог однією над іншою.

Під час проведення другого етапу змагань залишилась тільки найсильніша команда і проведення ігор на виліт дозволяє зберегти непередбаченість змагального результату на тривалий час, практично до фінального свистка.

Основним документом про проведення будь яких змагань та конкретної окремої гри є офіційний протокол, який заповнюється секретарем змагань. Зразки протоколів та правила їх заповнення представлені в додатках.

Загальна відповідальність за правильність проведення змагань полягає на головному судді змагань. Від повинен якісно організувати діяльність суддівського корпусу, вирішувати всі суперечливі питання, приймати остаточні рішення по розподілу місць зайнятих командами. По завершенню змагань головний суддя зобов'язаний скласти підсумковий документи про проведенні змагання – «Звіт головному судді змагань».

Взагалі організація, підготовка та проведення змагань з будь-якого виду спорту передбачають, кропітку роботу з узагальненням значної кількості питань: роботи оргкомітету, підготовки місця проведення змагань.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль діяльності студентів під час проходження практики складається із двох видів: поточного і підсумкового

Поточний контроль здійснюється протягом всієї практики і має наступні напрямки:

- трудова і навчальна дисципліна (щоденна робота студентів на базі практики протягом 6 годин)
- виконання індивідуальних завдань;
- ведення щоденника практики;
- розробка і написання конспекту заняття (баскетбол, волейбол, футбол);
- план-схема побудови спортивного майданчика (параметри та розмітка майданчиків з баскетболу, волейболу, футболу);
- календарне планування з ігрових видів спорту;
- вчасна розробка і пред'явлення викладачам-керівникам практики поточної документації.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку за підсумками проходження студентами навчальної практики (з ігрових видів спорту). Студент звітує про виконання програми практики і подає звітну документацію викладачу-керівнику практики.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ)

По завершенню навчальної практики студент повинен скласти наступні документи:

1. Щоденник практики, завірений підписами та печатками;
2. Аналіз заняття ігрової спрямованості та спортивного змагання, які входили до плану спостережень.
3. Сценарій спортивного змагання зі спортивних ігор.
4. Положення про проведення змагань з ігрових видів спорту, протоколи змагань, звіт головного судді з супровідною документацією.
5. Комплекс загальної та спеціальної розминки із спортивних ігор.
6. Конспект заняття ігрової спрямованості (баскетболу, волейболу або футболу).
7. Календарне планування з волейболу, баскетболу або футболу.
8. Розробка і написання конспекту тренування (баскетбол, волейбол, футбол).
9. План-схема побудови спортивного майданчика (параметри та розмітка майданчиків з баскетболу, волейболу, футболу);

Вся документація готується державною мовою на листах формату А4. Після оформлення вся звітна документація подається в окремій папці на кафедру олімпійського та професійного спорту.

ІІІ. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (З ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ)

Підготовка фахівця з фізичної культури до професійної діяльності тренера-викладача, керівника спортивних секцій здійснюється впродовж всього періоду навчання у вишу. Застосовувати свої здібності на практиці є важливим етапом формування професійних знань, умінь і навичок майбутнього тренера.

Тренери, керівники спортивних секцій є тими спеціалістами, які повинні мати відповідний організаційний і методичний рівень підготовки і проведення різноманітних заходів; добиватись виховного ефекту від проведених спортивно-масових та виховних заходів, вміти організовувати змагання різного рівня.

Теоретичні та практичні знання та навички отримані під час навчальної практики мають стати базою, на якій у майбутнього тренера формується світогляд, що допоможе йому з успіхом використовувати отримані знання під час своєї трудової діяльності.

Навчальну практику студенти проходять на І курсі (скорочений термін) та ІІІ курсі протягом навчального року. Загальна тривалість практики – 10 днів. Отже, протягом навчального року кожен студент має прийняти участь в організації та проведенні 10 спортивно-масових заходів.

Якщо студент приймає участь в організації та проведенні менш ніж 10 обов'язкових спортивно-масових заходів, він має змогу додатково провести заходи в терміни навчальної практики згідно графіку освітнього процесу на поточний навчальний рік.

Навчальна практика (з організації спортивно-масової роботи) проводиться на базі факультету фізичного виховання та спорту. Протягом практики студенти приймають участь в організації та проведенні заходів в ДЮСШ, СДЮСШОР, ДЮКФП, дитячих оздоровчих таборах, позашкільних закладах освіти, дитячих та молодіжних громадських організаціях, Центрі соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді тощо.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета навчальної практики (з організації спортивно-масової роботи) полягає в опануванні студентами сучасних методів і форм спортивно-масової роботи, формуванні на основі отриманих знань навичок та вмінь, необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, виховання навички систематичного оновлення своїх знань та творчого використання їх у практичної діяльності.

Відносно до поставленої мети **завданнями** навчальної практики (з організації спортивно-масової роботи) мають бути:

- поглиблення і систематизування знань з теорії та методики спорту, педагогіки, психології, фізіології, дидактики і методики виховної роботи, організації та методики спортивно-масової роботи;
- набуття вмінь аналізувати педагогічний процес, спостерігати за засобами та методами рекреаційної роботи під час оздоровлення дітей;
- підвищити та закріпити інтерес до професії тренера-викладача з фізичної культури;
- закріпити у студентів навички самостійно проводити спортивно-масову роботу.

Протягом практики у студентів формуються наступні загальні та спеціальні (фахові, предметні) **компетентності**:

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність працювати в команді.
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.
7. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

Програмні результати навчання:

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;
- оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи;
- використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості;
- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність; доцільно використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час проходження навчальної практики практикант зобов'язаний спостерігати за спортивно-масовою роботою педагога з дітьми, аналізувати педагогічні явища, що в ньому відбуваються.

Практиканти виконують наступні **види робіт**:

- ознайомлюються зі структурою спортивної установи;
- ознайомлюються з особливостями планування спортивно-масової роботи;
- спостерігають за проведенням спортивно-масової роботи;
- набувають вмінь щодо організації та проведення різних форм спортивно-масової та профорієнтаційної роботи.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИКИ

№	Теми практичних занять	Місце	Кількість днів
1.	Настановча конференція з питань практики	ХДУ (ФФВС)	1
2	Спостереження за проведенням спортивно-масової роботи	База практики установи м. Херсона (за згодою)	1
3	Допомога в організації та проведенні спортивно-масових заходів		Протягом практики
4.	Самостійне проведення спортивно-масової заходів: змагання, Олімпійські уроки, масові пробіги, спортивно масові заходи, спортивні свята та ін.		
5.	Оформлення звітної документації та складання заліку	ХДУ (ФФВС)	1

ВИДИ РОБІТ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Студенти на практиці виконують наступні види робіт:

- ознайомлюються з особливостями планування спортивно-масової роботи та основними принципами її проведення;
- спостерігають за проведенням спортивно-масових заходів;
- набувають вмінь щодо організації та проведення різних форм спортивно-масової та профорієнтаційної роботи.
- проводять письмовий та усний аналіз спортивно-масових заходів.
- складають положення заходу, сценарій, звіт та іншу супроводжуючу документацію.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ)

1. Ареф'єв В.Г. Самостійна робота студентів під час педагогічної практики: методичний посібник для студентів факультету фізичного виховання / В. Г. Ареф'єв. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 120 с.
2. Воробйов М.І. Практика в системі фізкультурної освіти / Воробйов М.І., Круцевич Т.Ю.. – К.: Олімпійська література, 2006. – 190 с.
3. Гринь О.Р. Психологічне забезпечення та супровід підготовки кваліфікованих спортсменів: [навч. посіб.] / О.Р. Гринь. – К.: НУФВСУ, вид-во Олімпійська література, 2015. – 276 с.
4. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. / В.М. Єрмолова. – К. : Вид. НОК України, 2011. – 335 с.
5. Єрмолова В.М. 10 уроків із П'єром де Кубертенем: метод. посіб. / В.М. Єрмолова. – К. : Вид. НОК України, 2016. – 236 с.
6. Теория и методика физического воспитания. // Под ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 422 с.
7. Фізичне виховання. Сценарії спортивних свят. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 223 с.

8. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 248 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Для більш повного опанування професійною діяльністю студентам необхідно ознайомитися із навчальними посібниками з питань проведення навчальної практики, методичними розробками щодо проведення спортивно-масової роботи, періодичною літературою з методики спорту. Результати цієї роботи повинні знайти своє відображення у розроблених сценаріях спортивно-масових заходів.

Індивідуальне завдання

Під час проходження практики студенти виконують індивідуальні завдання, які сприяють надбанню знань, умінь і навичок з проведення спортивно-масової роботи.

Перелік індивідуальних завдань, які можуть бути рекомендовані до виконання:

- методика проведення змагань та спортивних заходів з вихованцями спортивних шкіл різних вікових груп;
- правила подачі заявок на змагання та їх оформлення;
- організація діяльності дітей та техніка безпеки під час проведення змагальної та тренувальної роботи;
- надання першої медичної допомоги;
- особливості планування спортивно-масової роботи.

Наведений перелік індивідуальних занять конкретизується груповим керівником з урахуванням інших отриманих завдань. Матеріали, отримані за наслідком проходження навчальної практики, у подальшому можуть бути використані для виконання курсової роботи, для підготовки доповіді, статті тощо.

Вимоги до структури і змістовного оформлення документації

Схема складання сценарію заходу

Складається для конкретизації проведення заходу за часом, діяльності осіб, що проводять захід, і учасників, визначення матеріального забезпечення (радіофікацію,

музичне оформлення, інвентар та обладнання, дипломи і призи для нагородження, тощо) і відповідальних за нього.

Структура сценарного плану:

1. Церемонія відкриття;
2. Порядок процедур у ході заходу;
3. Церемонія нагородження переможців і закриття заходу.

Також сценарій може мати форму плану.

Сценарій

по проведенню _____
назва заходу

Місце проведення _____ Дата _____

№ п/п	Зміст діяльності	Час	Відповідальний	Необхідний інвентар і обладнання
----------	------------------	-----	----------------	--

Методичні аспекти проведення Олімпійського уроку

Олімпійський урок – це спортивно-виховний захід, який має різні види та форми і проводиться в загальноосвітніх навчальних закладах, позашкільних навчальних закладах, інших навчальних закладах, на центральних майданах міст і селищ на всій території України.

Олімпійський урок може проводитись у теоретичній та практичній формах:

1. Теоретична форма олімпійського уроку може проводитись у вигляді: вікторин, диспутів, конференцій, усних журналів, запитань-відповідей, зустрічей з видатними спортсменами, тренерами та діячами фізичної культури і спорту.

2. Практична форма олімпійського уроку може проводитись у вигляді: міні-турнірів, естафет, показових виступів вихованців спортивних шкіл та секцій, тренувань, які проводять видатні спортсмени та тренери, а також олімпійських ритуалів.

Приблизна схема складання сценарію олімпійського уроку

(теоретична форма)

Методична розробка виховного заходу має містити такі основні пункти:

- Назва заходу;
- Форма проведення;
- Виховна мета заходу;
- Місце проведення (класна кімната, бібліотека, музей, спортивний майданчик тощо);
- Обладнання;
- План проведення;
- Опис підготовчого етапу (якщо він містить важливі справи);
- Хід проведення;
- Список використаних джерел.

Аналізуючи виховний захід, треба, насамперед, фіксувати позитивні результати, вказувати ті прийоми, умови, методи, які привели до успіху, з'ясувати причини невдач.

Приблизна схема складання сценарію олімпійського уроку (практична форма)

1. Церемонія відкриття:

- парад учасників;
- проведення естафети олімпійського вогню;
- підняття олімпійського прапора;
- олімпійська присяга: “Від імені всіх учасників я обіцяю дотримуватися правил чесної гри в істинно спортивному дусі в ім’я слави спорту та честі наших команд”.

2. Проведення змагань (естафети, рухливі та народні ігри, конкурси, вікторини тощо).

3. Підведення підсумків та нагородження переможців грамотами та цінними подарунками.

4. Церемонія закриття:

- марш учасників змагань як єдиної олімпійської сім’ї;
- опускання олімпійського прапора і запуск паперових голубів.

Схема аналізу заходу

I. Загальні відомості.

1. Клас (група).
2. Тема (назва) заняття.
3. Мета заняття.
4. Основні завдання.
5. Форма проведення.
6. Хто залучається до проведення заняття.

II. Підготовка до заняття.

1). Підготовка організатора:

- форма, місце проведення заняття та їх доцільність;
- чіткість поставленої мети і визначених завдань;
- структура заняття;
- врахування вікових, індивідуальних особливостей учасників, а також їхніх

пізнавальних можливостей.

2). Підготовка учасників:

- залучення учасників до підготовки заходу;
- готовність до сприймання і засвоєння програмного змісту заняття.

III. Хід заняття.

1). Організація (вступна частина)

- актуальність теми;
- готовність учасників до проведення заходу;
- чіткість поставленого завдання;
- злагодженість дій організатора і учасників.

2). Основна частина:

- відповідність ходу заняття поставленій меті;
- реалізація окреслених виховних завдань;
- раціональність у доборі фактів і проблемних питань;
- послідовність етапів заходу;
- методи і прийоми, використані організатором у ході заходу, їх

результативність.

3) *Заключна частина:*

- форма закінчення заходу;
- оцінювання діяльності учнів;
- психологічний стан учнів;
- результативність проведеного заходу.

IV. Висновки і рекомендації.

Положення про змагання

- 1) вид заходу (першість, спартакіада, фізкультурне свято тощо);
- 2) характер заходу (командний, командно-особистий, особистий);
- 3) масштаб (в рамках класу, школи, району, міста);

I. Цілі і завдання.

Цілі визначають кінцевий результат заходу, який передбачається мати внаслідок його проведення. Завдання конкретизують ціль заходу.

II. Час і місце проведення.

Вказуються числа, дні неділі, місяця і база, на якій буде проводитись захід. У положенні про комплексні заходи визначається час по етапам проведення заходу.

III. Керівництво змаганнями.

У цьому розділі вказується відповідальний за організацію проведення заходу. У положеннях про комплексні заходи (наприклад, спартакіада) вказується склад організаційного комітету, можливо склад головної судейської колегії.

IV. Учасники змагань.

Вказується: хто прийме участь, вікові обмеження, кількісний склад команд, вимоги до фізичної підготовки та інше. Можливо вказати вимоги до форми учасників.

V. Програма змагань.

Розділ детально розкриває програму змагань. Вказуються види програми (змагальні вправи) для юнаків і дівчат окремо, при необхідності конкретизуються

вікові категорії. Якщо не передбачене доповнення з графіком змагань – вказується час початку змагань в окремих видах.

В змаганнях по рухливим іграм, естафетам детально подаються правила і суть змагань. Якщо змагання по спортивним іграм проводяться за спрощеними правилами – вказуються зміни до правил змагань (у тому числі й термін проведення періодів, таймів і т.п.)

VI. Система заліку визначення переможців.

У цьому розділі вказуються система визначення переможців і формула заліку командних результатів (по метрам, секундам, очкам, балам), особисто в кожному виді чи багатоборстві, скільки результатів іде в залік команди і по якому принципу, та інше.

VII. Нагородження.

Вказується, яким чином проводиться нагородження визначених переможців – конкретно: в особистому і командному заліку.

Зміст розділу залежить від можливостей організації, що проводить нагородження. Для нагородження звичайно передбачаються грамоти, дипломи, значки, жетони, пам'ятні сувеніри, цінні подарунки, тощо.

VIII. Заявки.

Вказується час подачі заявок на участь у змаганнях від колективів, можливо вказати форму заявок.

Заявка

на участь команди _____ класу в змаганнях
 _____ (“__” _____ 20__р.)
 (Назва змагань)

п/п	Прізвище, ім'я	Рік народження	Спорт ивний розряд	Дозві л лікаря

* У доповнення до положення, при необхідності, можуть бути графік змагань, таблиці ходу змагань.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль діяльності студентів під час проходження практики складається із двох видів: поточного і підсумкового

Поточний контроль здійснюється протягом всієї практики і має наступні напрямки:

- трудова і навчальна дисципліна
- ведення щоденника практики;
- виконання індивідуальних завдань;
- вчасна розробка і пред'явлення керівникам практики поточної документації.

В останній день практики студент звітує про виконання програми практики і подає звітну документацію груповому керівнику. Підсумковий контроль проводиться під час заліку.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

По завершенню навчальної практики студент повинен здати такі документи:

1. Щоденник практики, завірений підписами та печатками.
2. Сценарій спортивно-масового заходу (спортивне свято, Олімпійський урок, естафети та ін.).
3. Аналіз проведеного заходу.
4. Положення змагань.

Вся документація готується державною мовою на листах формату А4. Після оформлення вся звітна документація подається в окремій папці на кафедру олімпійського та професійного спорту.

IV. ВИРОБНИЧА (ТРЕНЕРСЬКА) ПРАКТИКА

Тренерська практика студентів II курсу (скорочений термін) та IV курсу є обов'язковою складовою освітньо-професійної підготовки фахівця фізичної культури і спорту зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» для здобуття

ступеня вищої освіти «бакалавр». Базами практики студентів є дитячо-юнацькі спортивні школи, дитячо-юнацькі клуби фізичної підготовки, спеціалізовані спортивні заклади за певним профілем спрямування, спортивні клуби, федерації з різних видів спорту, загальноосвітні навчальні заклади, структури управління фізичної культури і спорту.

В період практики відбувається набуття тренерського практичного досвіду, практично реалізуються та удосконалюються вміння і навички, які є запорукою професійності тренера-викладача. Студенти знайомляться з структурою роботи спеціалізованих спортивних закладів, особливостями професійної діяльності тренера-викладача, з системою підготовки спортсменів в різних групах спортивної підготовленості.

Теоретичний і практичний матеріали, що зібрані під час практики можуть складати основу експериментальних складових студентських наукових робіт (курскових, дипломних, тощо), а також є основою для студентських наукових статей.

Виробнича (тренерська) практика проводиться в 4 семестрі (2 курс (скорочений термін) та у 8 семестрі (4 курс). Тривалість практики - 6 тижнів.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Основна мета виробничої (тренерської) практики – ознайомлення студентів з структурою та змістом роботи спеціалізованих спортивних закладів, організаційно-методичною роботою тренера-викладача, звітною документацією, яка обумовлює ефективність навчально-тренувального процесу.

В ході виробничої (тренерської) практики відбувається підготовка студентів до виконання функцій тренера-викладача з обраного виду спорту, знайомство з системою навчальної та навчально-тренувальної роботи, системою підготовки спортсменів в спортивних навчальних закладах і організаціях, обсягом і напрямками роботи тренера-викладача.

В процес проходження тренерської практики перед студентами ставляться **основні завдання:**

1. Поглиблення і закріплення знань з педагогіки, психології спорту, загальної теорії підготовки спортсменів, основ теорії та методики спортивного тренування, теорії та методики обраного виду спорту, системи підготовки спортсменів;

2. Ознайомлення студентів з системою організації навчальної та навчально-тренувальної роботи ДЮСШ, ДЮКФП, із змістом та характером діяльності тренера-викладача, керівництвом та управлінням в сфері дитячо-юнацького спорту;

3. Формування навичок організації, планування, проведення навчально-тренувального процесу, здійснення контролю за ним та організації змагальної діяльності спортсменів;

4. Розвиток і вдосконалення професійних й особистісних якостей, творчих здібностей в конкретних умовах практичної діяльності тренера.

Згідно освітньої програми «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти під час практичної підготовки здобувач повинен оволодіти наступними загальними та спеціальними (фаховими, предметними) **компетентностями**:

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність працювати в команді.
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.
7. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання:

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; знаходити та аналізувати інформацію з різних

джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;

- показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; демонструвати готовність до освоєння нового матеріалу та вміння оцінювати себе критично, поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти;

- оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи;

- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність; доцільно використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Відповідно до мети виробничої (тренерської) практики на IV курсі ознайомча робота є домінуючою. За час практики студент повинен ознайомитись і вивчити структуру та зміст діяльності спеціалізованого спортивного закладу, систему навчально-тренувальної та виховної роботи в спортивній школи, надбати умінь і навичок самостійного проведення навчально-тренувального процесу, визначити основні засоби контролю за рівнем різних видів підготовленості спортсмена, системою первісного спортивного відбору для занять обраним видом спорту, спортивно-масової роботи.

В період виробничої (тренерської) практики **студент повинен:**

- виконувати правила розпорядку на закріпленій базі практики (ДЮСШ, ДЮКФП);

- студент відповідає за роботу, що ним виконується на базі практики;

- студент забор'язаний виконувати трудову дисципліну; повністю виконувати завдання, що передбачені програмою практики; сумлінно і відповідально готуватися і проводити навчально-тренувальні заняття та інші види роботи; відвідувати відкриті спортивні тренування, змагання, методичні наради, тренерські і суддівські семінари, круглі столи, співпрацювати з керівником практики від вишу.

Студент має право на:

- самостійне складання індивідуального плану роботи на період практики відповідно програми і можливостей базової спортивної школи, яке повинно бути узгоджено з керівництвом закладу та затверджено груповим керівником від університету;

- прояв ініціативи та творчого підходу в організації та проведенні тренувальних чи інших заходів, з використання сучасних засобів спортивного тренування;

- консультації керівника практики, групового керівника та спеціалістів спортивної школи з приводу підвищення ефективності проходження тренерської практики.

Тривалість робочого дня практиканта - 6 годин.

ВИДИ РОБІТ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ.

Протягом практики студенти повинні виконати наступні види робіт:

1. Ознайомитися з базою практики: керівництвом, методистом, лікарем, інструкторами, тренерами, а також з їх посадовими обов'язками;

2. Ознайомитися з правами і обов'язками тренера-викладача з обраного виду спорту.

3. Ознайомитись зі схемою управління обраним видом спорту в Україні загалом і в м. Херсон безпосередньо.

4. Ознайомитись з матеріально-технічною базою практики, внутрішнім розпорядком роботи та вивчити документацію з техніки безпеки і застереження травматизму;

5. Ознайомитися з документами планування та обліку тренера-викладача;
6. Ознайомитися з основними характеристиками навчально-тренувального процесу бази практики;
7. Підготувати і провести за тиждень не менше 3 навчально-тренувальних заняття в якості асистента тренера та самостійно;
8. Підготувати і провести 2 залікових навчально-тренувального заняття різної спрямованості в закріпленій групі;
9. Виконати педагогічний аналіз навчально-тренувального заняття та провести його хронометраж з визначенням загальної і моторної щільності;
10. Дослідити та проаналізувати рівень загальної та спеціальної фізичної підготовленості спортсменів на основі контрольного тестування та оцінити рівень підготовленості спортсменів у відповідності до нормативів програми з обраного виду спорту.
11. Підготувати і провести спортивно-масовий в закріпленій групі, або прийняти участь в проведенні спортивного-масового заходу в якому закріплена група приймає участь.
12. Виконати індивідуальне завдання кафедри олімпійського та професійного спорту, пов'язане з науковою роботою студента в університеті.
13. Провести контрольне тестування оцінки особистісної тривожності (за Ч.Д. Спілбергером – Ю.Л.Ханіною) та мотивації успіху та боязнь невдачі.
14. Провести профорієнтаційної роботу з вихованцями спортивних шкіл та інших заходів щодо вступу до Херсонського державного університету на факультет фізичного виховання та спорту.

Заняття та екскурсії під час практики.

Під час тренерської практики передбачені ознайомчі екскурсії та перегляд навчально-тренувальних занять і змагальних заходів у:

- Херсонському вищому училищі фізичної культури;
- Школі вищої спортивної майстерності м. Херсон;
- Дитячо-юнацькому клубі фізичної підготовки № 5 та № 6, м. Херсон;

- Дитячо-юнацькій спортивній школі ХОО ФСТ «Спартак» та ФСТ «Україна», м. Херсон;
- Спеціалізованій дитячо-юнацькій спортивній школі олімпійського резерву «Кристал».

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алабин В. Г. Многолетняя тренировка юных спортсменов: учеб. пособие / В. Г. Алабин, А. В. Алабин. – Харьков: Основа, 1993. – 245 с.
2. Бондарчук А. П. Периодизация спортивной тренировки / А. П. Бондарчук. – К.: Олимпийская литература, 2005. – 303 с.
3. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. В. Волков. – К.: Олимпийская литература, 2002. – 296 с.
4. Волков Л. В. Теория спортивного отбора: способности, одаренность, талант / Л. В. Волков. – К.: Вежа, 1997. – 128 с.
5. Воробйов М. І. Практика в системі фізкультурної освіти / М. І. Воробйов, Т. Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2006. -192 с.
6. Ильин Е.П. Психология спорта / Е. П. Ильин. – СПб.: Питер, 2010. – 352 с.
7. Маляренко І. В. Педагогічна практика студентів факультету фізичного виховання та спорту / І. В. Маляренко, М. І. Савченко. - Херсон, 2003. - 39 с.
8. Платонов В. Н. Общая теория подготовки спортсменов в Олимпийском спорте / В. Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 583 с.
9. Платонов В. Н. Теория и методика спортивной тренировки / В. Н. Платонов. – К.: Вища школа, 1984. – 336 с.
10. Сергієнко Л. П. Комплексне тестування рухових здібностей школярів / Л. П. Сергієнко. – Миколаїв: УДМТУ, 2001. – 428 с.
11. Сергієнко Л. П. Практика студентів спеціальності «Олімпійських та професійний спорт»: [навчальний посібник] / Л. П. Сергієнко. – Миколаїв: УДМТУ, 2003. – 160 с.

12. Терентьева Н. Н. Педагогическая практика студентов физкультурных вузов в системе учебных заведений / Н. Н. Терентьева. – Х.: ХаГИФК, 1994. – 124 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОЧОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Педагогічний аналіз тренувального заняття

Для більш повного опанування професійною діяльністю студентам необхідно ознайомитися із навчальними посібниками з теорії та методики спортивного тренування, теорії підготовки в обраному виді спорту, методичними розробками щодо проведення навчально-тренувальних занять, періодичною літературою, які є у розпорядженні викладачів даного навчального закладу, кафедр олімпійського та професійного спорту та методичному кабінету університету. Результати цієї роботи повинні знайти своє відображення у розроблених планах-конспектах занять з обраного виду спорту і спортивно-масових заходах даного закладу.

Проведення педагогічного аналізу тренувального заняття, що проводить тренер-викладач, передбачає узагальнення передового досвіду тренера, визначення позитивних сторін та недоліків під час підготовки та проведення різних частин тренувального заняття. Під час проведення аналізу тренувального заняття студент-практикант підсумовує ефективність проведення тренувального заняття, різнобічно визначає професійну підготовку тренера, вміння його спілкування з юними спортсменами, досліджує його нестандартні підходи до проведення різних частин заняття.

Структура педагогічного аналізу навчально-тренувального заняття

(вид спорту)

Місце проведення _____

Час проведення _____

Тренер _____

Підготовка до заняття. Наявність плану-конспекту. Якість змісту конспекту: відповідність поставлених завдань темі тренувального заняття, ефективність підібраних засобів та методів спортивного тренування, дозування фізичного навантаження у відповідності до контингенту займаючихся, відповідність плану тренувального процесу в мезоциклі за переважною спрямованістю, зв'язок з попереднім заняттям та ін. Підготовка місць проведення заняття. Характеристика початку заняття. Зовнішній вигляд тренера та учнів.

Навчання. Тренування в процесі заняття. Ступінь оволодіння учнями вміннями і навичками при виконанні вправ. Реалізація принципів та методів навчання і тренування. Вияв вимогливості до учнів, дисципліна на занятті. Аналіз структури заняття і застосованих засобів навчання і тренування в окремих його частинах. Оцінка щільності заняття, чергування роботи і відпочинку, використання відновлювальних засобів. Методи контролю за виконанням тренувальних навантажень і станом працездатності спортсменів.

Професійна культура тренера (культура мови; подання команд; уміння керувати групою; дотримання такту; використання правильної та зрозумілої термінології; виконання вимог диференціації та індивідуалізації, пояснення завдань тренування, способи організації учнів під час виконання завдань тренувального заняття).

Висновки: визначається якість виконання поставлених завдань, вирішення завдань з підвищення фізичної, тактичної, функціональної підготовленості спортсменів, повідомлення домашнього завдання індивідуально до кожного спортсмена, зауваження до проведеного заняття, загальна оцінка заняття.

Педагогічний аналіз заняття провів _____

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Конспект заняття

Розгорнутий конспект заняття складається заздалегідь до його проведення, аналізується, обговорюється з тренером та затверджується методистом спортивного закладу та груповим керівником.

Завдання та зміст заняття планується згідно планів тренувального процесу тренерів-викладачів спортивної школи. Під час підбору засобів та методів спортивного тренування використовуються лише тільки сучасні підходи з застосуванням додаткового та нестандартного обладнання.

У розділі “Організаційно-методичні вказівки” передбачаються: методи і прийоми організації діяльності учнів, методи і прийоми навчання, забезпечення безпеки та страховки, методичні вказівки щодо виконання вправ, типові помилки, що виникають під час виконання того чи іншого елементу, зміст домашнього завдання.

Конспекти навчально-тренувальних занять повинні бути узгоджені та підписані тренером з виду спорту та груповим керівником.

Хронометраж заняття

Хронометраж тренувального заняття проводиться з метою визначення ефективності побудови та проведення тренувального заняття з дослідженням загальної та моторної щільності тренування. Визначення загальної та моторної щільності тренувального заняття дозволяє визначити інтенсивні виконання тренувальної роботи та експериментально встановити швидкість проходження відновлювальних процесів після тренування.

Хронометраж тренувального заняття відбувається на прикладі одного спортсмена, з урахуванням вікових показників. Для більш зручного та об'єктивного проведення хронометраж навчально-тренувального заняття проводиться двома студентами-практикантами, один фіксує час, другий робить записи у протоколі.

План тренувального мікроциклу

Мікроцикл - центральна ланка структури тренувального процесу, яка забезпечує комплексне вирішення поточних завдань конкретного етапу підготовки спортсменів. Тут досягається ближній тренувальний ефект, який викликає функціональні зрушення, що приводять до підвищення рівня спеціальної тренованості. Тривалість мікроциклу в межах від 3-4 до 10-14 днів (у групах початкової підготовки - від 2 до 4

днів). Найбільш розповсюдженими є семиденні мікроцикли. Тренувальний процес організується у формі мікроциклів різного типу (втягуючий, ударний, підвідний, відновлюючий, змагальний).

У плані-графіку тренувального мікроциклу уточнюються:

- загальний обсяг тренувальної роботи, співвідношення робіт з переважною спрямованістю;
- засоби і методи спортивного тренування;
- співвідношення тренувальних і змагальних навантажень, засобів відновлення та стимуляції працездатності;
- чергування занять різних видів з різними за величиною і напрямком навантаженнями;
- засоби, методи та організація поточного контролю й управління з урахуванням індивідуальних особливостей спортсменів та їх реакції на навантаження.

Зразок плану-графіку тренувального мікроциклу.

План ударного мікроциклу для групи початкової підготовки 3-го року навчання з академічного веслування

Тренер _____

Основні завдання тренування	Основні засоби тренування	Дні тижня							Сумарний обсяг за тиждень
		Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд	

В теці «Основні завдання тренування» студент-практикант повинен визначитись до якого виду підготовки відносяться певні засоби спортивного тренування й яка мета стоїть перед даним тренувальним мікроциклом.

В теці «Основні засоби тренування» детально розписуються всі основні вправи, що використовуються для вирішення поставлених завдань спортивного тренування. Кількість засобів не обмежується й підбирається з урахуванням рівня підготовленості спортсмена, враховуючи індивідуальні можливості спортсменів.

В стовпчиках по дням тижня розкривається тривалість виконання певного навантаження в хвилинах або кількості повторень тієї або іншої вправи. За даним

Після визначення рівня підготовленості спортсмена необхідно провести аналіз та узагальнення отриманих результатів, а також порівняти отримані дані з нормативними показниками фізичної, технічної, тактичної або іншої сторін підготовленості, що відповідають віку та рівню підготовленості спортсменів, що досліджувались.

Психолого-педагогічний блок

Для оцінки психологічної особистості юного спортсмена студенти повинні провести наступні тести:

Шкала реактивності: ситуативна і особистісна тривожність

Ч.Д. Спілбергера – Ю.Л.Ханіна

Дана методика дозволяє зробити істотні уточнення про якість інтегральної самооцінки особи: чи є нестабільність цієї самооцінки ситуативною або постійною, тобто особистісною. Результати методики відносяться не тільки до психодинамічних особливостей особи, але і до загального питання взаємозв'язку параметрів реактивності і активності особи, її темпераменту і характеру. Ця методика, є розгорненою суб'єктивною характеристикою особи, що зовсім не зменшує її цінності в психодіагностичному плані.

Результати оцінюються зазвичай в градаціях:

- До 30 балів - низька;
- 31 – 45 балів - середня;
- 46 балів і більш - висока тривожність.

Такого роду градації дозволяють на універсальній шкалі 20–80 співвіднести отримані результати з діапазонами (квартилями) нормального розподілу індивідів з різною тривожністю за параметром активності.

Текст методики ШРОТ (ОТ)

Прочитайте (прослухайте) уважно кожну з приведених нижче пропозицій і закресліть (запишіть) відповідну для вас цифру справа залежно від того, як ви себе відчуваєте зазвичай. Цифри справа означають: «1» - майже ніколи; «2» - іноді; «3» - часто; «4» - майже завжди.

1. Ви випробовуєте задоволення

1 2 3 4

2. Ви швидко втомлюєтеся	1 2 3 4
3. Ви легко можете заплакати	1 2 3 4
4. Ви хотіли б бути такою ж щасливою людиною,
як і інші	1 2 3 4
5. Буває, що ви програєте через те, що недостатньо швидко ухвалюєте
рішення	1 2 3 4
6. Ви відчуваєте себе бадьорою людиною	1 2 3 4
7. Ви спокійні, холонокровні і зібрані	1 2 3 4
8. Очікування труднощів дуже турбує вас	1 2 3 4
9. Ви дуже переживаєте із-за дурниць	1 2 3 4
10. Ви буваєте цілком щасливі	1 2 3 4
11. Ви приймаєте все дуже близько до серця	1 2 3 4
12. Вам не вистачає упевненості в собі	1 2 3 4
13. Ви відчуваєте себе в безпеці	1 2 3 4
14. Ви прагнете уникати критичних ситуацій і труднощів	1 2 3 4
15. У вас буває нудьга, туга	1 2 3 4
16. Ви буваєте задоволені	1 2 3 4
17. Всякі дурниці відволікають і хвилюють вас	1 2 3 4
18. Ви так сильно переживаєте свої розчарування, що потім довго не можете
про них забути	1 2 3 4
19. Ви урівноважена людина	1 2 3 4
20. Вас охоплює сильний неспокій, коли ви думаєте про свої справи і
турботи	1 2 3 4

Особистісна тривожність (ОТ) визначається по ключу:

$$ОТ = (2, 3, 4, 5, 8, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 20) - (1, 6, 7, 10, 13, 16, 19) + 35 = \dots$$

Поняття ситуативної (актуальної), тобто реактивної тривожності і поняття особистісної, тобто активної тривожності мають не тільки спеціальний, описаний вище, але і більш загальний психологічний сенс. За певним досвідом, діагностика реактивної і активної тривожності дозволяє достатньо безумовно судити за прояв

двох основних особливостей поведінки особи в плані це - відносини до діяльності, а саме:

1. За значенням в балах, отриманих для реактивної тривожності, відкривається можливість оцінки параметра реактивності особи в сенсі її включеності, зануреній в діяльність, в ситуацію взаємодії внутрішнього і зовнішнього. Зокрема, в реактивності вбачається прояв індивідних властивостей і частково властивостей індивідуальності людини, а саме прояв психодинаміки і темпераменту в структурі властивостей його особистості. Висока реактивність, за Я. Стреляу, відповідає темпераменту меланхоліка, менш висока - флегматика, а низька реактивність — холерика і услід за ним — сангвініка.

2. Міркуючи подібним же чином, за значенням (у балах), одержаних щодо активної, особистісної тривожності, можна заздалегідь оцінити активність особи в плані її характерологічних властивостей. Висока активність відповідає, за наданою моделлю особи - сангвініки і меланхоліки, а низька — флегматики і холерики, — особовим станам і властивостям, адекватним розумовому і практико-розумовому, а також художньому і практико-художньому типам характеру.

Методика „Мотивація успіху та боязнь невдачі”

У широкому смислі слова термін „мотивація” означає фактори і процеси, які спонукають людей до дії або без дії у різних ситуаціях.

Багато тренерів, обмірковуючи аспекти своєї роботи з колегами або з психологами, звичайно цікавляться, якими мотиваційними стимулами потрібно користуватися при роботі зі спортсменами.

Мотивації можна розглядати з різних точок зору. Мотиви можуть формуватися під впливом відносно недавнього досвіду, під впливом подій, які відбулися декілька місяців і навіть багато років назад. Деякі мотиви можуть відображати фізіологічні і біохімічні процеси, тоді як інші мають психологічну або соціологічну природу.

Мотивацію можна оцінювати різними способами, використовуючи метод прямого опитування, проєктивні тести і аналіз автобіографічних даних. Крім

цього, за допомогою спеціально складених анкет, також можливо дослідити і вплив факторів, які сприяють ефективним тренуванням.

Інструкція. Погоджуючись або ні з твердженнями, необхідно вибрати одну із відповідей – „так” чи „ні”. Відповідати потрібно достатньо швидко, довго не замислюватися. Відповідь, перша прийшовши у голову, як правило, являється і найбільш точною.

Текст опитувальника.

1. Включаючись у роботу, сподіваюсь на успіх.
2. У діяльності активний.
3. Схильний до прояву ініціативи.
4. При виконанні відповідальних завдань намагаюся по можливості знайти причину відмови від них.
5. Часто вибираю крайності: або занижено легкі завдання, або нереально важкі.
6. При зустрічі з труднощами, як правило, не відступаю, а шукаю засоби їх вирішення.
7. При чергуванні успіхів і невдач схильний до переоцінки своїх успіхів.
8. Продуктивність діяльності в основному залежить від моєї спрямованості, а не зовнішнього контролю.
9. При виконанні достатньо складних завдань в умовах обмеженого часу результативність моєї діяльності становиться поганою.
10. Я схильний проявлять наполегливість у досягненні цілей.
11. Я схильний планувати своє майбутнє на достатньо окрему перспективу.
12. Якщо ризикую, то з умом.
13. Я не дуже наполегливий у досягнення цілей, звичайно якщо відсутній зовнішній контроль.
14. Переважаю ставити перед собою середні труднощі або злегка завищені, але досяжні цілі.
15. У випадках невдачі при виконанні завдання його інтерес для мене знижується.

16. При чергуванні успіхів та невдач я більш схильний до переоцінки своїх не вдач.

17. Переважаю планувати своє майбутнє лише на ближчий час.

18. При роботі в умовах обмеженого часу результативність діяльності у мене покращується, навіть якщо завдання достатньо складне.

19. В випадках невдач я, як правило, не відмовляється від поставленої цілі.

20. Якщо я сам обрав для себе завдання, то в тому випадку протяжність невдачі зростає.

Обробка результатів. Ключ до опитувальника. Один бал отримують відповіді „так” на твердження 1-3, 6, 8, 10-12, 14, 16, 18-20 і відповіді „ні” на 4, 5, 7, 9, 13, 15, 17. Підраховуються загальна кількість балів.

Висновки. Якщо той кого іспитують набирає від 1 до 7 балів, то діагностується мотивація на невдачу (боязнь невдачі). Якщо він набирає від 14 до 20 балів, то діагностується мотивація на успіх (надія на успіх). Якщо кількість набраних балів в межах від 8 до 13, то потрібно рахувати, що мотиваційний полюс не виражений. При цьому, якщо у того кого іспитують 8-9 балів – його мотивація ближче до уникання невдачі, якщо 12-13 балів – ближче до прагнення до успіху.

Індивідуальне завдання кафедри

З метою надбання умінь та навичок науково-дослідної роботи, що спрямована на удосконалення навчально-тренувального процесу, контролю за рівнем підготовленості спортсменів протягом практики студентам пропонується виконати індивідуальне завдання з теми курсової або кваліфікаційної роботи. Завдання з теми конкретизуються керівником наукової роботи для кожного студента відповідно меті, завданням та напряму дослідження.

Результатами виконання індивідуального завдання кафедри є пред’явлення вступу з чітким визначенням наукового апарату та результатів експериментальної частини курсової або кваліфікаційної роботи завізовану керівником і наукової статті.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль діяльності студентів під час проходження практики здійснюється груповими керівником, методистами бази практики. Форми контролю: поточний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється протягом всієї практики і має певні напрямки, а саме:

- трудова дисципліна (щоденна робота студентів у навчальному закладі протягом 6 годин);
- підготовленість студентів до проведення занять, як залікових так і поточних та виховних заходів;
- наявність підготовленого плану-конспекту та дидактичного матеріалу не менше ніж за добу до проведення залікового тренувального заняття;
- вчасна розробка і пред'явлення керівникам практики поточної документації, яка здійснюється у відповідності з вимогами розділу “Зміст практики”.

Контроль за роботою студентів, її облік і оцінка передбачає кількісну і якісну характеристику виконання студентом обсягу роботи відповідно вимогам програми виробничої (тренерської) практики.

Підсумкова оцінка за практику визначається за трьома змістовними модулями: – модуля фахової теоретико-методичної підготовки; модуля фахової практичної підготовки; модуля оформлення звітної документації.

Модуль фахової теоретичної й методичної підготовки включає: теоретико-методичну підготовку студента до виробничої (тренерської) практики, знання системи, засобів та методів спортивного тренування, навчальної програми ДЮСШ з обраного виду спорту, методичні вміння і навички планування навчально-тренувального процесу, контролю за навчально-тренувальним процесом, аналіз навчального або навчально-тренувального заняття, виконання індивідуального завдання кафедри олімпійського та професійного спорту, виконання контрольного тестування оцінки особистісної тривожності (за Ч.Д. Спілбергером – Ю.Л. Ханіною) та мотивації успіху та боязнь невдачі..

У змісті *модуля фахової практичної підготовки* методичні і практичні уміння та навички проведення навчально-тренувальної та спортивно-масової роботи,

проведення залікових занять та залікового спортивно-масового заходу з обраного виду спорту.

Модуль оформлення звітної документації складає змістовна якість складання навчальної та тренувальної документації, щодо проведення спортивно-масової роботи та звіт студента визначенням повноцінності проходження практики. Також основним є своєчасне і якісне оформлення всієї звітної документації у відповідності до встановлених вимог до даного виду робіт.

Контроль і оцінку виробничої (тренерської) практики студентів, що проходять її на робочих місцях, здійснює дирекція, тренер-викладач (методист від бази), та груповий керівник від університету.

Підсумковий контроль проводиться в останні дні практики. Студент звітує перед комісією про виконання програми практики і подає звітну документацію. До складу комісії входять керівники від університету, керівники і викладачі навчального закладу. Комісія затверджується наказом по університету.

Під час заліку практики студентам виводиться загальна оцінка, яка є комплексною, з урахуванням усіх сторін діяльності і за весь період практики. Для визначення загальної оцінки, при захисті практики студентом, перш за все враховується рівень теоретичної й практичної підготовки майбутнього тренера-викладача до самостійної тренерської діяльності, ступінь оволодіння професійно-педагогічними вміннями і навичками, самостійність і творчий підхід до навчальної та навчально-тренувальної роботи, відношення професії тренера. За наслідками практики студентам виставляється диференційований залік, за всі напрямки діяльності студента у відповідності з вимогами розділу «Зміст практики».

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

До захисту виробничої (тренерської) практики студент повинен підготувати:

1. Заповнений і закритий підписами та печатками щоденник з практики.
2. Педагогічний аналіз навчально-тренувального заняття, яке проводив тренер-викладач.

3. Плани двох тренувальних мікроциклів для навчально-тренувальних груп різного року спортивної підготовки.

4. Конспекти залікових навчально-тренувальних занять різної спрямованості – 2 шт.

5. Протокол хронометражу навчально-тренувального заняття з визначення загальної та моторної щільності тренувального заняття.

6. Протокол контрольного тестування фізичної, технічної або функціональної підготовленості юних спортсменів за комплексом тестів, які входять до програми для дитячо-юнацької спортивної школи з певного виду спорту.

7. Результати тестування особистісної тривожності (за Ч.Д. Спілбергером – Ю.Л. Ханіною) та мотивації успіху та боязнь невдачі.

8. Документи проведеного спортивно-масового заходу (положення, протоколи, звіт) або фізкультурно-оздоровчого заходу з зазначення обов'язків, що виконував студент.

9. Звіт про виконання індивідуального завдання кафедри олімпійського та професійного спорту.

Вся документація виконується державною мовою на листах формату А 4. Після оформлення вся звітна документація своєчасно подається в окремій теці на кафедру олімпійського та професійного спорту.

V. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

ВСТУП

Переддипломна практика проводиться протягом 2 тижнів у 4 семестрі (2 курс, (скорочений термін) та у 8 тижні (4 курс).

Переддипломна практика студентів є частиною освітнього процесу, невіддільною складовою цілісної підготовки фахівців. Проводиться з метою закріпити та поглибити теоретичні знання. Вона є важливим етапом підготовки фахівців до майбутньої спеціальності та набуття досвіду самостійної роботи.

Базою для проходження практики є факультет фізичного виховання та спорту.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика є завершальним етапом навчання і проводиться з метою узагальнення та вдосконалення знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності студентів до самостійної трудової діяльності.

Метою практики є самостійне практичне освоєння студентом сукупності прийомів і методів дослідження, набуття навичок їх застосування на практиці, придбання досвіду самостійної роботи, закріплення теоретичних знань, які були отримані в процесі навчання, оволодіння студентами сучасними методами досліджень, набуття практичних навиків здійснення експериментальних досліджень, зокрема за тематикою кваліфікаційної роботи.

Основні завдання практики студентів:

- завершення дослідження з теми кваліфікаційної роботи;
- аналіз результатів дослідження;
- написання та оформлення згідно встановлених вимог основних розділів кваліфікаційної роботи;
- апробація результатів кваліфікаційної роботи;
- підготовка до представлення кваліфікаційної роботи на захисті.

Згідно освітньої програми «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти під час практичної підготовки здобувач повинен оволодіти наступними загальними та спеціальними (фаховими, предметними) **компетентностями**:

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність працювати в команді.
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

7. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання:

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;
- показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; демонструвати готовність до освоєння нового матеріалу та вміння оцінювати себе критично, поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти;
- оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи;
- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність; доцільно використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Для проходження переддипломної практики студенти скеровуються до наступних підрозділів факультету фізичного виховання та спорту:

- кафедра теорії та методики фізичного виховання,
- кафедра олімпійського та професійного спорту,
- кафедра медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту.

На переддипломній практиці студенти крім здобуття навичок практичної роботи, повинні зібрати такі матеріали, що дадуть їм змогу завершити написання кваліфікаційної роботи. Для цього під час практики студенти самостійно здійснюють різні **види робіт** для виконання дослідно-експериментальної частини кваліфікаційної роботи, у повному обсязі виконують завдання, передбачені програмою практики та вказівки її керівника; ознайомлюються з рекомендованою науково-методичною літературою; одержують необхідну консультацію з організаційних і методичних питань від керівника кваліфікаційної роботи.

Студенти на час практики дотримуються усіх вимог до своїх обов'язків, дотримуються трудової дисципліни, виконують загальний план роботи. Індивідуальні завдання мають за мету придбання студентами під час практики уміння та навичок самостійного розв'язування науково-дослідних завдань.

На базі практики студенти повинні суворо виконувати правила охорони праці і протипожежної безпеки.

За наслідками проходження практики студенти повинні:

Знати: закони України, законодавчі акти та нормативно-правові документи що регламентують діяльність спеціаліста з фізичної культури та спорту; специфіку роботи спеціаліста з фізичної культури; професійно значущі форми спілкування та поведінки; типологію, основних джерел виникнення і розвитку фізичної культури та спорту; методики розвитку фізичних якостей, особливості планування освітньо-виховного процесу; мету, завдання кваліфікаційної роботи й основні методи дослідження.

Вміти: виконувати різноманітні функції фахівця зі своєї спеціальності; вирішувати актуальні проблеми фізичної культури та спорту; застосовувати методи математичної статистики; використовувати у практичній діяльності отриманий досвід; творчо використовувати передовий вітчизняний і зарубіжний досвід; на науковій основі організувати свою працю, володіти методами збирання інформації, її збереження та обробки (в тому числі й комп'ютерної); · знаходити нестандартні рішення типових завдань.

Набути навички: використання сучасних методів дослідження; організації виробничої та науково-дослідної роботи; оформлення документації і звіту про виконання науково-дослідних робіт згідно до встановлених вимог.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання остаточно формулюються відповідно до тематики кваліфікаційної роботи студента.

Індивідуальні завдання видаються студентам після узгодження їх керівниками кваліфікаційних робіт.

В подальшому індивідуальні завдання використовуються для підготовки доповіді, презентації до доповіді, наукової статті або для іншої мети за узгодження з кафедрою та керівником кваліфікаційної роботи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ)

1. Воробйов М. І. Практика в системі фізкультурної освіти: [навчальний посібник] / М. І. Воробйов, Т. Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2006. - 192 с.
2. Казанчан А. Ділова документація у вищій школі: Навчально-методичний посібник / А. Казанчан, О. Мішуков. – Херсон, Айлант, 1999.- 246 с.
3. Кушнарєнко Н. Н. Документоведение: учебник / Н. Н. Кушнарєнко. – К.: Київська книжкова фабрика, 2000. – 464 с.
4. Малярєнко І. В. Педагогична практика студентів факультету фізичного виховання та спорту / І. В. Малярєнко, М. І. Савченко. - Херсон: Вид-во ХДУ, 2003. - 39 с.
5. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання і захисту: навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів / І. В. Мороз. – К.: Курс, 1999. – 56 с.
6. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України.– 2000. – № 2. – С. 28-42.

7. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко. – К.: Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова, 1997. – 154 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кожен студент-практикант має свого керівника практики (керівника кваліфікаційної роботи). До початку практики керівник складає завдання-проект для кожного з практикантів. Практикант протягом всього періоду практики розробляє програмний продукт (модуль) відповідно до завдання.

Звіти оформлюються у формі письмового документу з використанням шрифту Times New Roman, розмір кегля 14 з інтервалом 1,5; поля: ліве – 40 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм; сторінки нумеруються у верхньому правому куті; на титульній сторінці номер не проставляється.

Таблиці, статистичні дані, інші допоміжні матеріали, виконані на окремих листах, подаються у вигляді додатків, які розміщують в кінці звіту; сторінки додатків нумеруються виключно в межах кожного додатку.

Таблицям присвоюється номер послідовно у порядку їх наведення по тексті з позначенням арабськими цифрами. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку на ній вказують: «Продовження таблиці» (із зазначенням її номера). При посиланні на таблицю у тексті вказують слово «таблиця» у скороченому вигляді та її номер (наприклад, «табл. 1.1.»).

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Студент, який виконує програму практики, повинен:

- 1) Виконувати окремі пункти програми згідно з завданням практики;
- 2) Представити друкований варіант кваліфікаційної роботи;
- 3) Контроль виконання практики може здійснюватися керівником кваліфікаційної роботи.

4) Результати практики розглядаються і оцінюються у межах передзахисту кваліфікаційної роботи. Студент проходить передзахист роботи на засіданні

спеціально створеної для цього комісії. Передзахист включає стислу (до 5 хв.) усну доповідь з основних положень кваліфікаційної роботи. Комісія оцінює рівень виконання роботи, робить зауваження.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

У кінці переддипломної практики студент повинен надати:

- матеріали, які розроблені студентом під час виконання індивідуального завдання (статті, тези, презентація та ін.);
- друкований варіант кваліфікаційної роботи;
- довідка про перевірку на унікальність відповідно до Порядку виявлення та запобігання академічного плагіату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.